

2014

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 1.3.-15.3.2014

Kratak pregled dešavanja sa finasijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovni kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

1.1. Evropsko tržište

- *Geopolitička kriza u Ukrajini*
- *Dobra fundamentalna podloga za zemlje EU*
- *ECB bez promjene monetarne politike, podrška evru*

U posmatranom izvještajnom periodu evro je imao snažnu podršku na polju fundamentalnih pokazatelja, kao i „opuštenog“ stava ECB prema monetarnoj politici. Na drugoj strani, u istočnom dijelu Evrope je i dalje neizvjesna situacija, sa novom vladom na čelu Ukrajine, ruskom vojskom na Krimu i eventualnim uzajamnim sankcijama zapadnih zemalja i Rusije.

U fabrikama širom Unije je zabilježeno povećanje proizvodnje u prethodnom mjesecu, prvenstveno u dvije najveće evropske ekonomije, Njemačkoj i Francuskoj. Uz poboljšanje uslova poslovanja i aktivnosti u proizvodnom, stigli su i pozitivni signali iz uslužnog sektora. Najznačajnije povećanje obima pružanja usluga i povećanja broja zaposlenosti u istom stiglo je iz Italije, koja je konačno imala pozitivan indeks uslužne djelatnosti. Maloprodaja početkom godine izašla je iz zone recesije i imala rast od 1.3%, nakon pada u posljednjem mjesecu 2013. godine od 0.4%. Presudan značaj za kretanje EUR valutnih parova je ipak imala konferencija za novinare Maria Draghog. Nakon što je ECB ostao pri kamatnoj stopi od 0.25%, podršku jačanju evra dao je predsjednik Centralne banke. Iako se očekivalo pružanje podrške ekspanzivnoj monetarnoj politici i eventualno smanjenje kamatne stope i uvođenje novih instrumenata stimulacije, ali i dalje se oklijeva sa kupovinom državnih obveznica, kao što to rade centralne banke SAD i Japana, pošto bi to bilo protiv pravila ECB. Privreda je i dalje na staklenim nogama, prijeti opasnost od deflacije, ali podaci o rastu ekonomije u posljednje vrijeme su dali ohrabrujući znak. Mario Draghi je zadržao neutralan stav po pitanju monetarne politike, i još jednom naglasio da ne vidi deflacioni pritisak i da Evropa nije novi Japan. Svjesno se činjenice da će se oporavak privrede nastaviti sporijim tempom, kao i da će stopa inflacije još dugo biti ispod ciljanog nivoa, ali do eventualnih promjena monetarne politike će doći samo u slučaju nepredviđenih negativnih situacija. Nakon konferencije za novinare, evro je nastavio da jača u odnosu na većinu valuta, posebno američki dolar, i ustremio se ka najvišim vrijednostima sa kraja 2013. godine.

Politička nestabilnost u Ukrajini ne ide u korist evru, ali je ipak navedena valuta bilježila dobitke u odnosu na britanski funt i američki dolar. Ukoliko Krim ne podrži novu vlast i pokuša da se uz podršku Rusije odvoji od Ukrajine, moglo bi da dođe do sankcija od strane zapadnih zemalja prema Rusiji. Prvi korak bi predstavljalo blokiranje imovine pojedinim ruskim zvaničnicima i oduzimanje viza. Međutim, Rusi su odlučni da istom mjerom uzvarte SAD i Evrozoni, što bi dovelo do zastoja u međusobnoj trgovini i investiranju. Nafta i gas iz Rusije bi bili uskraćeni evropskim uvoznicima, povuklo bi se 600 milijardi dolara koje Rusi drže u američkim obveznicima i razmotrila mogućnost napuštanja dolara kao rezervne valute i orijentisalo na saradnju sa Kinom. Ruska centralna banka je već prodala velike količine dolara iz deviznih rezervi, kako bi zaštitila vrijednost rublje. Prema tome, da se zaključiti da dolar neće ostati zaštićen i neće pružiti sigurnost investitorima u slučaju daljeg komplikovanja situacije oko Krima, što je još jedan od razloga za njegovo slabljenje.

1.2 Američko tržište

- *Ubrzana privredna aktivnost u SAD*
- *Rast stope nezaposlenosti u SAD na 6,7%*
- *BoC zadržala kamatu od 1%*

Američka privreda je početkom godine jačala uprkos jakoj zimi koja je zahvatila SAD. U osam od dvanaest distrikta Federalnih rezervi se privredna aktivnost poboljšalja navodi se u objavljenom izvještaju Beige Book od strane FEDa. Nešto lošiju ekonomsku aktivnost objavili su distrikti Filadelfija i Njujork čije su regione i najviše zahvatile loše vrijeme dok su ostali distrikti objavili umjeren rast. Loše vrijeme je najviše uticalo na maloprodaju koja je u decembru i januaru smanjena. U februaru je maloprodaja nakon poboljšanja vremenoma ponovo rasla za 0,3% ali nedovoljno da se pokriju smanjenja iz prethodna dva mjeseca. Sa poboljšanjem na tržištu rada očekuje se i nastavak

povećanja potrošnje u narednim mjesecima. Jaka zima je negativno uticala i na povećanje zaposlenosti u privatnom sektoru. U februaru je otvoren tek 139 hiljada radnih mjesta što je znatno ispod očekivanih 160 hiljada dok je za januar revidiran broj novootvorenih radnih mjesta sa 175 na 127 hiljade. Za razliku od privatnog sektora, broj otvorenih radnih mjesta bez poljoprivrednog sektora je u februaru neočekivano uvećan na 175 hiljada što je za 26 hiljada više od očekivanja. Stopa nezaposlenosti se u navedenom periodu uvećala na 6,7% što se pripisuje lošim vremenskim uslovima jer u februaru čak 600 hiljada ljudi zbog vremena nisu mogli raditi što je za ovaj mjesec znatno iznad prosjeka. Ukoliko se nastavi trend rasta otvaranje novih radnih mjesta od oko 170 hiljada, očekivati se može da će u narednim mjesecima stopa nezaposlenosti nastaviti da pada što bi značilo da će Fed nastaviti dosadašnjim tempom smanjenja mjesečnog otkupa obveznica u iznosu od 10 milijardi USD dok bi program QE3 potpuno mogao biti ukinut u oktobru 2014. godine.

Centralna Banka Kanade je na posljednoj sjednici zadržala kao i očekivano kamatnu stopu od 1%. BoC i dalje brine niska inflacija iako su potrošačke cijene u januaru skočile za 1,5% ali je i dalje daleko ispod ciljane stope od 2%. BoC je ponovila da sljedeća promjena kamatne stope moguća u oba smjera. Analitičari na tržištu ne očekuju da će Centralna Banka Kanade mijenjati kamatnu stopu prije trećeg kvartala naredne godine. Broj zaposlenih ljudi u Kanadi je u februaru neočekivano smanjen za 7000 dok je stopa nezaposlenosti ostala nepromijenjena na 7%. Najveći uticaj na smanjenje broja zaposlenih je imao javni sektor gdje je bez posla ostalo 50700 ljudi što je najveće samnjenje tog sektora od 2008. godine.

1.3. Azijsko tržište

- *Jačanje japanskog jena kao safe haven valute*
- *Usporen tempo rasta kineske privrede, trgovinski deficit*
- *Period stabilnih kamatnih stopa u Australiji*

Novonastala krizna situacija u Ukrajini imala je pozitivan uticaj na japanski jen, koji je u izvještajnom periodu uz švajcarski franak bio najjača valuta na tržištu. Investitori su u uslovima kada izbjegavaju rizičnu aktivu, ali i američki dolar, našli utočište u japanskom jenu. Pomenuta geopolitička kriza je došla u pravom trenutku za ovu valutu, pošto je prehodno niz pozitivnih podataka sa tržišta pružio podršku rastu privrede. Stopa inflacije ostala je stabilna na 1.3%, a stopa nezaposlenosti na niskih 3.7%. Poboljšanja su zabilježena u

maloprodajnim radnjama, gdje se prodaja povećala na 4.4%, dok je izgradnja novih stambenih jedinica imala rast od čak 12.3%. Na drugoj strani, blago razočarenje je stiglo u vidu slabije proizvodnje i pada privrednog rasta sa 1% na 0.7% u četvrtom kvartalu. Iako japanski premijer ne vidi opasnost po ekonomiju od podizanja poreza na prodaju u aprilu tekuće godine, pojedini ekonomisti smatraju da će pomenuto morati da bude ispraćeno dodatnim stimulisanjem ekonomije, pa čak i uduplavanjem iznosa jeftinog novca koje se trenutno ubrizgava u privredu. BoJ će vjerovano sačekati junski izvještaj o BDP, kako bi utvrdili kakve će negativne posljedice rast poreza ostaviti.

Kineska ekonomija u novoj godini nije imala baš blistave rezultate. Trgovinski bilas je sasvim neočekivano pokazao deficit od skoro 23 milijarde USD. Posebno je slaba bila komponenta izvoza, koji su imali kontrakciju od 18.1%, uz pad izvoza prema SAD od 11.3%, prema Evropi 14.4% i Japanu 11.0%, dok je uvoz imao povećanje od 10.1%. Iako je dio navedenog problema nastao kao posljedica festivala kineske nove godine, vlade je izrazila zabrinutost zbog slabe globalne tražnje za kineskim proizvodima. Prema izjavi premijera Li Keqiang, bankroti nekoliko velikih preduzeća jesu zabrinjavajući, ali i dalje vjeruje da se može dostići rast privrede od 7.5% do kraja godine, i da će se ekonomska politika prvenstveno fokusirati na stvaranje novih poslovnih mjesta.

Na sastnaku RBA, guverner Stevens je istakao da je trenutna monetarna politika priklada i da slijedi period stabilnih kamatnih stopa. Prema izvještaju, očekuje se nastavak umjerenog rasta privrede, koji bi trebalo da bude podržan niskom vrijednosti australijskog dolara. Stopa inflacije bi trebalo da se kreće između 2% i 3% u naredne dvije godine, dok nezaposlenost ima još uvijek prostora da se poveća prije nego što se stopa počne smanjivati. Četvrti kvartal zabilježio je rast od 2.8% BDP i tako premašio očekivanja za 0.3% i rast iz trećeg kvartala za 0.5%, dok je maloprodaja pozitivno iznenadila rastom od 1.2%. Izvozi iz Kine su smanjeni, ali je uvoz ostao stabilan, što je imalo uticaja na povećanje trgovinskog suficita Australije na 1.433 milijarde. Stopa nezaposlenosti je ostala na 6%, ali je evidentirano povećanje broja zaposlenih za 47.000. Iako politička kriza u Ukrajini vodi generalno izbjegavanju rizičnih valuta, kako što je AUD, mogućnost orijentacije Rusije na azijsko tržište, rast cijena plemenitih metala, prvenstveno zlata, kao i dobra fundamentalna podloga i neutralan stav RBA, učinili su australijski dolar jednom od najtraženijih valuta trenutno.

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 20.02-20.03.2014

EUR/USD

EUR/GBP

EUR/CHF

GBP/USD

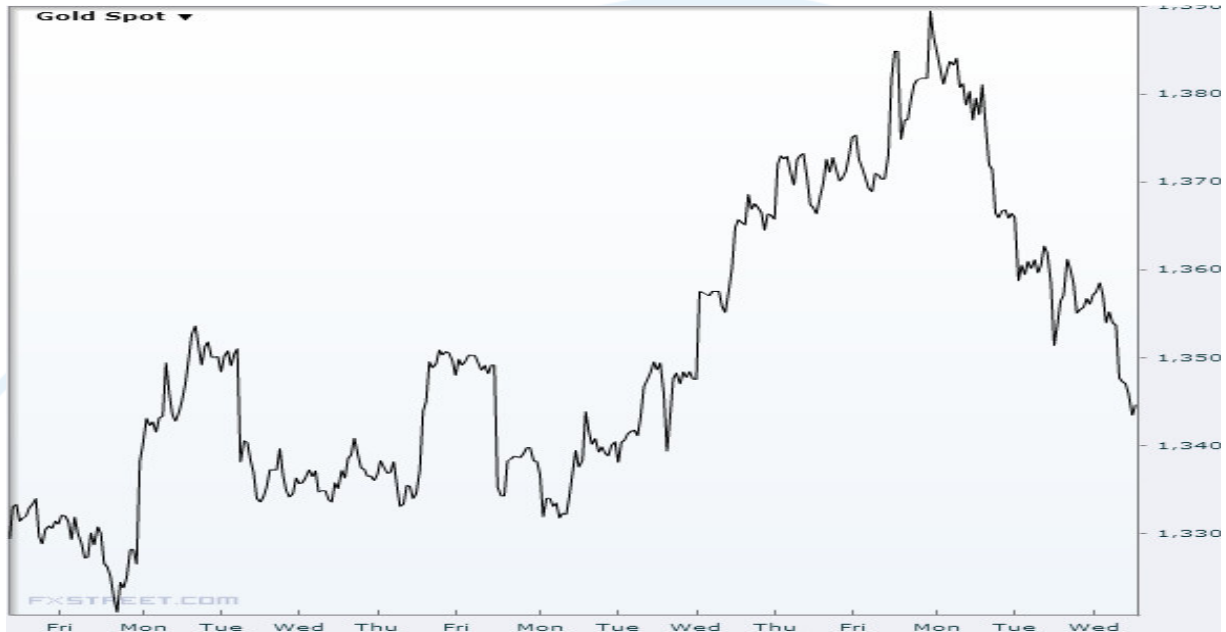
USD/JPY

AUD/USD

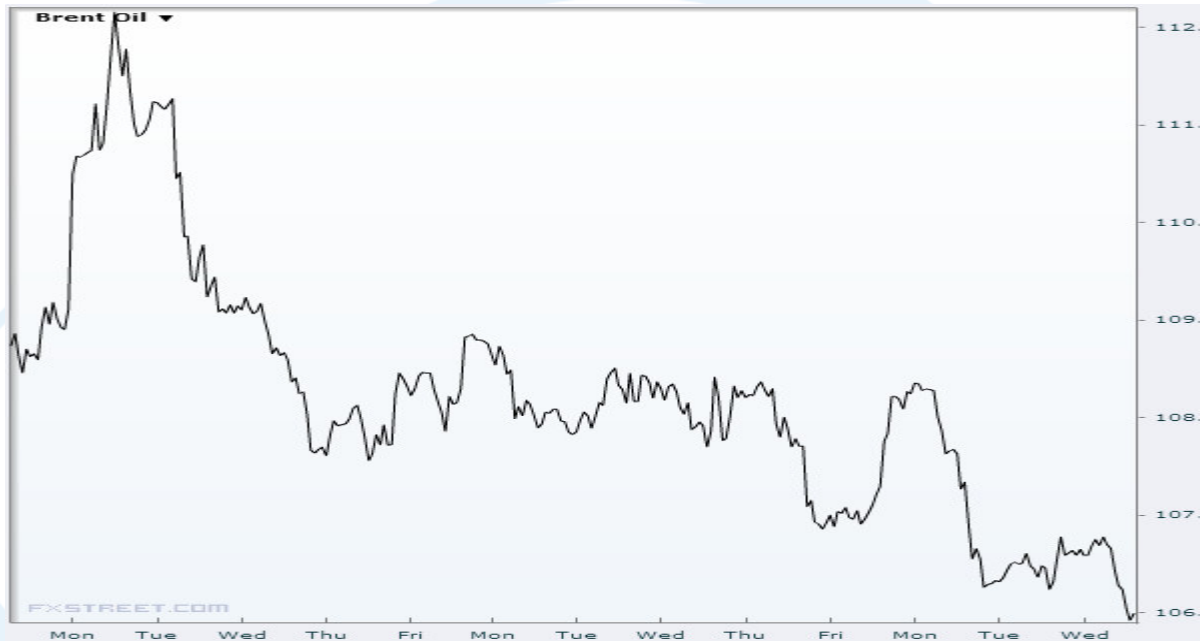

2.1. Kretanje cijene zlata

Vrijednost zlata raste već šestu sedmicu za redom. Cijena u provoj polovini mjeseca dostigla je nivo od 1.387,87 dolara za uncu. Trenutna situacija u Ukrajini i najava sankcija Rusiji od strane Evropske Unije i Sjedinjenih Američkih Država, uzrok su zbog koga je povećana tražnja za zlatom. Politička previranja uzrokovala su da investitori sve više ulažu u plemenite metale posebno zlato. Ukoliko se nastavi navedena geopolitička kriza i u narednom periodu, cijena zlata mogla bi i dalje da nastavi svoj rast. Zlato trenutno za investitore predstavlja sigurno ("Safe-haven") ulaganje. Podaci koji dolaze iz Kine o usporavanju rasta kineske ekonomije takođe su imali veliki uticaj na formiranje cijene zlata na svjetskom tržištu.

2.1. Kretanje cijene nafte

Cijena nafte na svjetskom tržištu početkom mjeseca marta je porasla na 110,47 dolara po barelu. Razlog porasta cijene nafte je u političkoj krizi koja se odvija u Ukrajini zbog koje se strahuje od uvođenja sankcija Rusiji koja je drugi svjetski proizvođač nafte u svijetu. Ukoliko bi se uvele sankcije Rusiji, zalihe nafte u svijetu bi se smanjile a cijena nafte na svjetskim tržištima bi porasla. Nestabilnost cijene nafte takođe je uzrokovano i podacima koji dolaze iz Amerike i Kine. Da je Kina u deficitu pokazuju podaci o padu izvoza, gdje je zabilježen deficit od 22,98 mlrd USD. Krajem prve polovine mjeseca cijena nafte je zabilježila pad na berzi te je iznosila 108,21 dolara po barelu. Na cijenu nafte uticao je i podatak o zalihama sirove nafte u Americi koje su iznosile imale rast na 6.180 M dok su predviđanja bila da će zalihe iznositi 2.100 M.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa u prethodnom mjesecu

DAX

S&P500

Nikkei 225

DJIA

3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA ZA PERIOD OD 17.03-28.03.2014

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 03.02. do 17.02.2014	Očekivanja	Prethodno
17.03.2014	11:00	EUR	Consumer Price Index (YoY) (Feb)	0.8%	0.8%
18.03.2014	11:00	EUR	ZEW Survey - Economic Sentiment (Mar)	67.3	68.5
	13:30	USD	Consumer Price Index (YoY) (Feb)	1.2%	1.6%
	16:55	CAD	BoC Governor Poloz Speech		
19.03.2014	10:30	GBP	Unemployment Rate (3M) (Jan)	7.2%	7.2%
	10:30	GBP	Bank of England Minutes		
	19:00	USD	Fed Interest Rate Decision	0.25%	0.25%
	19:00	USD	Fed Pace of MBS and Treasury Purchase Program	55B	65B
	19:30	USD	Fed's Monetary Policy Statement and press conference		
20.03.2014	08:15	JPY	Bank of Japan Governor Kuroda Speech		
	09:30	CHF	SNB Interest Rate Decision (Mar 20)	0%	0%
21.03.2014	13:30	CAD	Consumer Price Index (YoY) (Feb)	0.9%	1.5%
	13:30	CAD	Retail Sales (MoM) (Jan)	0.7%	-1.8%
24.03.2014	02:45	CNY	HSBC Manufacturing PMI (Mar)		48.5
	09:58	EUR	Markit Manufacturing PMI (Mar)		53.2
	09:58	EUR	Markit Services PMI (Mar)		52.6
	14:58	USD	Markit Manufacturing PMI (Mar)		57.1
25.03.2014	10:30	USD	Consumer Price Index (YoY) (Feb)		1.9%
	15:00	USD	Consumer Confidence (Mar)		78.1
26.03.2014	10:30	GBP	Gross Domestic Product (YoY) (Q4)		1.9%
	14:30	USD	Durable Goods Orders (Feb)		-1%
	14:58	USD	Markit Services PMI (Mar)		53.3
27.03.2014	00:30	JPY	National Consumer Price Index (YoY) (Feb)		1.4%
	00:30	JPY	Unemployment Rate (Feb)		3.7%
	10:30	GBP	Retail Sales (YoY) (Feb)		4.3%
	13:30	USD	Gross Domestic Product Annualized (Q4)		
28.03.2014	08:00	EUR	DE Retail Sales (YoY) (Feb)		0.9%
	15:55	USD	Reuters/Michigan Consumer Sentiment Index (Mar)		81.6

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,50%	-0,25%	02.05.2013	03.04.2014
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	19.03.2014
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	10.04.2014
Banka Kanade	1,00%	0,25%	08.10.2010	16.04.2014
Švajcarska nacionalna banka	0,00%	-0,25%	03.08.2011	20.03.2014
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	08.04.2014
Banka za novčane rezerve Australije	2,50%	-0,25%	06.08.2013	01.04.2014